

U S N E S E N Í

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Zuzany Bystřické a soudců Mgr. Petra Pospíšila a JUDr. Kateřiny Mrázové, Ph.D., v právní věci navrhovatelů: **a) B. M., b) J. M., c) M. M.**, proti odpůrci **Krajskému úřadu Jihomoravského kraje**, se sídlem Brno, Žerotínovo nám. 3/5, za účasti: **koalice TOP 09 a Starostové pro Jihomoravský kraj**, adresa pro doručování Brno, Hlinky 112a, o návrhu na neplatnost hlasování ve volbách do zastupitelstva Jihomoravského kraje konaných ve dnech 12. a 13. 10. 2012 v Brně, městské části Černovice, ve volebním okrsku č. 182, a neplatnost volby kandidáta,

t a k t o :

- I. Návrh **s e z a m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í

[1] Návrhem ze dne 25. 10. 2012 se navrhovatelé u zdejšího soudu domáhali vyslovení neplatnosti hlasování a neplatnosti volby kandidáta ve volebním okrsku č. 182 při volbách do zastupitelstva Jihomoravského kraje konaných ve dnech 12. a 13. 10. 2012. Uvedli, že v dotčeném okrsku provedli volbu kandidátní listiny č. 48 *TOP 09 a Starostové pro Jihomoravský kraj* a udělili kroužkováním preferenční hlasy kandidátům č. 49 Ing. P. K. a č. 69 Ing. N. O., Ph.D. Hlasování navrhovatelů by nemělo být prohlášeno za neplatné, neboť proběhlo dle platných zásad. Ze statistik Českého statistického úřadu uveřejněných na internetu však zjistili, že po sečtení všech hlasů v daném okrsku měli uvedení kandidáti 0 preferenčních hlasů.

[2] Odpůrce ve vyjádření k návrhu odkázal na § 53 odst. 2 a 4 zákona č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o krajských volbách“), a uvedl, že jak plyne ze zápisu o výsledku voleb, kandidát č. 49 Ing. P. K. obdržel ve volbách celkem 141 preferenčních hlasů a stal se tak náhradníkem na 44. místě, kandidát č. 69 Ing. N. O., Ph.D., pak obdržel celkem 131 preferenčních hlasů a stal se náhradníkem na 64. místě. I v případě, že by se po kontrole sčítání hlasů ve volebním okrsku č. 182 prokázalo pochybení okrskové volební komise v rozsahu, jaký uvádí navrhovatelé, nebylo by takové pochybení způsobilé ovlivnit výsledek hlasování, ani výsledek volby kandidátů Ing. P. K. a Ing. N. O., Ph.D., tím způsobem, že by jim připočtením 3 preferenčních hlasů vznikl mandát člena zastupitelstva Jihomoravského kraje.

[3] V replice k vyjádření odpůrce ze dne 7. 11. 2012 navrhovatelé uvedli, že k započítání preferenčních hlasů pro Ing. P. K. nedošlo i v jiném okrsku v městské části Nový Lískovec.

Nelze tak vyloučit, že k téže chybě nedošlo též v jiných okrscích. Kandidát má právo na započtení všech preferenčních hlasů ve všech okrscích.

[4] Koalice TOP 09 a Starostové pro Jihomoravský kraj se k věci nevyjádřila.

[5] Návrh byl podán včas (§ 53 odst. 1 zákona o krajských volbách). Z výpisu z voličských seznamů pro volební okrsek č. 182 soud zjistil, že navrhovatelé jsou zapsáni do seznamu pod čísly 283 (Ing. arch. B. M.), 284 (M. M.) a 286 (Ing. arch. J. M.). Návrh byl tedy podán osobami oprávněnými.

[6] Za tohoto stavu soud mohl projednat a rozhodnout věc samu. V souladu s § 90 odst. 3 s. ř. s. tak přitom učinil bez nařízení jednání.

[7] Vzhledem k tvrzením navrhovatelů soud přistoupil ke kontrole volební dokumentace vážící se k výsledkům hlasování ve volebním okrsku č. 182. Z výpisu z voličských seznamů pro tento volební okrsek tak předně dále dovodil, že navrhovatelé se skutečně voleb zúčastnili, neboť jejich účast byla obvyklým způsobem v seznamu vyznačena – zakroužkováním čísla a zaškrtnutím data narození.

[8] V příloze k zápisu okrskové volební komise o průběhu a výsledku hlasování v dotčeném volebním okrsku je uvedeno, že pro koalici TOP 09 a Starostové pro Jihomoravský kraj bylo odevzdáno celkem 31 platných hlasů. Tento počet odpovídá i údaji uvedenému na pomocném sčítacím archu pro sčítání hlasů kandidátů.

[9] Soud zkontroloval a přepočítal všechny odevzdané hlasovací lístky v daném volebním okrsku a zjistil, že pro koalici TOP 09 a Starostové pro Jihomoravský kraj bylo skutečně odevzdáno 31 platných hlasů.

[10] Poté se soud zabýval počtem preferenčních hlasů vyznačených pro kandidáty č. 49 Ing. P. K. a č. 69 Ing. N. O., Ph.D., na platných hlasovacích lístcích. V příloze k zápisu okrskové volební komise je u obou těchto kandidátů vyznačeno shodně 0 přednostních hlasů. Na pomocném sčítacím archu jsou u kandidáta č. 49 vyznačeny 3 přednostní hlasy, u kandidáta č. 69 přednostní hlasy 2. Na samotných hlasovacích lístcích je pak preferenční hlas pro kandidáta č. 49 vyznačen 3x, pro kandidáta č. 69 dokonce 4x.

[11] Z uvedeného plyne, že mezi počtem skutečně odevzdaných přednostních hlasů pro dotčené kandidáty a jejich počtem uvedeným na pomocném sčítacím archu (v případě kandidáta č. 69) a v příloze k zápisu okrskové volební, jež odpovídá vyhlášeným výsledkům hlasování v daném okrsku (v případě obou kandidátů), je rozpor. Hlasovací lístky, na nichž byly vyznačeny preferenční hlasy pro kandidáty č. 49 Ing. P. K. a č. 69 Ing. N. O., Ph.D., byly započítány jako platné hlasy pro koalici TOP 09 a Starostové pro Jihomoravský kraj, nikoli však s preferenčními hlasy pro uvedené kandidáty.

[12] Je tak třeba dát zapravdu navrhovatelům, že zveřejněné výsledky hlasování neodpovídají tomu, že kandidátovi č. 49 Ing. P. K. byly v dotčeném okrsku uděleny tři přednostní hlasy a kandidátovi č. 69 Ing. N. O., Ph.D., 4 přednostní hlasy. Současně je třeba zdůraznit, že pochybení ohledně udělených preferenčních hlasů nemělo vliv na počet hlasů, které byly uděleny koalici TOP 09 a Starostové pro Jihomoravský kraj, neboť počet jí udělených hlasů, jak je ve vztahu k tomuto okrsku vykazován a zveřejněn, odpovídá skutečnému počtu zde platně odevzdaných hlasů.

[13] Na základě provedených skutkových zjištění dospěl soud k následujícím právním závěrům.

[14] Předmětný návrh je kombinací dvou typů volebních stížností, a to na neplatnost hlasování a na neplatnost volby kandidáta. Podle § 53 odst. 2 zákona o krajských volbách může návrh na neplatnost hlasování podat navrhovatel, má-li za to, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledky hlasování. Dle odstavce 4 téhož paragrafu může návrh na neplatnost volby kandidáta podat navrhovatel, má-li za to, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledek volby tohoto kandidáta.

[15] V projednávané věci sice navrhovatelé volbu některého kandidáta výslovně nenapadají, nicméně z obsahu návrhu lze dovodit, že navrhovatelé z prezentovaných důvodů zřejmě paušálně zpochybňují volbu kandidátů zvolených za koalici TOP 09 a Starostové pro Jihomoravský kraj.

[16] Jak vyplývá ze znění posledně citovaných ustanovení zákona o krajských volbách, jakož i ze samotného smyslu předmětného právního institutu, za základní předpoklady vyhovění volební stížnosti je – v obecné rovině - nutno označit především a) nezákonnost, spočívající v jednoznačném porušení ustanovení volebního zákona či jiných právních norem vážících se k volebnímu procesu, b) zásadní intenzitu této nezákonnosti, která musí dosahovat značného stupně výrazně ovlivňujícího a zpochybňujícího volební proces či jeho výsledek a tedy způsobovat tzv. „zatmění“ volebních výsledků, a c) příčinnou souvislost, tj. vzájemný vztah existující mezi touto nezákonností a výsledkem voleb. Tyto tři předpoklady přitom musí být naplněny kumulativně; nebude-li dán byť i jen jeden z nich, volební návrh nemůže být úspěšný (k uvedenému srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 7. 2004, č. j. Vol 6/2004-12, publ. pod č. 354/2004 Sb. NSS, dále ze dne 20. 11. 2006, č. j. Vol 77/2006-26, ze dne 22. 6. 2010, č. j. Vol 12/2010-24, či ze dne 29. 6. 2010, č. j. Vol 25/2010-94; rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

[17] K tomu nutno dodat, že tuzemské volební soudnictví nezná absolutní vady volebního řízení (tzv. absolutní zmatky volebního řízení), tedy taková porušení ustanovení volebního zákona, která by měla za následek automatické zrušení voleb či hlasování. Všechny možné vady a pochybení je třeba považovat za relativní a jejich význam je třeba poměřovat jejich dopadem na výsledek voleb do zastupitelského orgánu jako takového nebo na výsledek volby konkrétního kandidáta, popř. na výsledek hlasování.

[18] Optikou předchozích východisek nazíral soud rovněž na námitky navrhovatelů obsažené v jejich volební stížnosti v nyní souzené věci. Argumentace navrhovatelů je omezena na nepřihlédnutí k jejich preferenčním hlasům, odevzdaným pro dva z kandidátů koalice TOP 09 a Starostové pro Jihomoravský kraj (volební strana č. 48). Protože však ani navrhovatelé sami konkrétně netvrdí, že by se toto pochybení mohlo jakkoliv projevit při zvolení některých kandidátů, je nutno tuto námitku posoudit tak, že mohla mít – teoreticky a v obecné rovině - za určitých okolností vliv na pořadí kandidátů na kandidátní listině předmětné volební strany, nicméně nelze se důvodně domnívat, že by mohla vyvolat jakékoliv externí účinky, tedy že by se mohla reálně projevit na volebních výsledcích ve vztahu k počtu hlasů získaných jednotlivými volebními stranami, a to ani teoreticky.

[19] Při volbách do krajských zastupitelstev se zákonodárce rozhodl pro tzv. vázané kandidátní listiny (oproti možnosti přísně vázané či naopak volné kandidátní listiny). To znamená, že každý volič disponuje pouze jedním hlasem, který odevzdává pro příslušnou

volební stranu (tzn. pro politickou stranu nebo koalici politických stran), což se projevuje zejména v tom, že při aktu hlasování vloží do úřední obálky a následně i do volební schránky jeden hlasovací lístek. Na tomto hlasovacím lístku však může zakroužkováním pořadového čísla nejvýše u čtyř kandidátů vyznačit, kterému z kandidátů dává přednost (§ 32 odst. 1 zákona o krajských volbách). Při následném zjišťování výsledků voleb je rozhodné, kolik obdržela každá volební strana hlasů, přičemž přednostní (preferenční) hlasy se uplatní teprve tehdy, pokud volební strana překročí uzavírací klausuli ve výši 5% z celkového počtu odevzdaných platných hlasů v kraji (zákon o krajských volbách v § 43 odst. 1 hovoří o postupu do skrutinia). Přitom k přednostním hlasům se ani v tomto případě nepřihlíží automaticky, nýbrž pouze tehdy, jestliže některý z kandidátů získal takový počet přednostních hlasů, který činí nejméně 5 % z celkového počtu platných hlasů odevzdaných pro tuto volební stranu v rámci kraje. Tato skutečnost je dle § 43 odst. 6, 7, 8 a 10 zákona o krajských volbách rozhodná jak pro určení kandidátů volební strany, kterým připadne mandát, tak pro stanovení pořadí náhradníků v rámci volební strany.

[20] Jak vyplývá z oficiálních výsledků voleb do zastupitelstva Jihomoravského kraje konaných ve dnech 12. a 13. 10. 2012 (publikovaných na www.volby.cz), obdržela koalice TOP 09 a Starostové pro Jihomoravský kraj v rámci kraje celkem 20 379, tj. 5,86 % platných hlasů, a získala 5 mandátů. Tato volební strana tedy překročila zmíněnou uzavírací klausuli, takže k počtu udělených přednostních hlasů bylo třeba přihlížet. Aby kandidát této volební strany dosáhl lepšího pořadí v rámci její kandidátní listiny, musel z uvedeného počtu platných hlasů dosáhnout alespoň 5 % přednostních hlasů, tedy minimálně 1 019 hlasů. Dle zveřejněných výsledků získal Ing. P. K. 141 přednostních hlasů, Ing. N. O., Ph.D., pak 131 přednostních hlasů.

[21] Z uvedeného je zjevné, že shledaná nezákonnost spočívající v nezapočítání 3, resp. 4 přednostních hlasů z okrsku č. 182 v městské části Brno - Černovice uvedeným kandidátům, nemohla mít vliv na jejich pořadí na kandidátní listině dané volební strany. Jinými slovy řečeno, na základě této nezákonnosti nemohlo dojít k nesprávnému stanovení pořadí kandidátů koalice TOP 09 a Starostové pro Jihomoravský kraj v rámci kraje z hlediska mandátů i náhradníků. Nelze se tak domnívat, že pokud by k nezákonnému jednání nedošlo, dopadly by zřejmě volby odlišně. Posuzovaný návrh tedy nesplňuje základní předpoklad pro vyhovění uvedený shora sub b).

[22] Vzhledem k uvedeným počtům hlasů na tomto závěru nic nemění ani skutečnost, že Ing. P. K. nebyly tři přednostní hlasy započítány též v okrsku č. 221 v městské části Brno - Nový Lískovec, jak soud zjistil v souběžně projednávané věci vedené pod sp. zn. 66 A 4/2012. Z ničeho nelze dovodit, že by k podobným pochybením ve vztahu k dotčenému kandidátovi mělo dojít i v jiných okrscích.

[23] Jakkoliv tedy soud v činnosti předmětné okrskové volební komise skutečně shledal pochybení v tom smyslu, že ve výsledném protokolu o výsledcích voleb nezaznamenala zmíněné přednostní hlasy a věcná podstata námitky navrhovatelů je proto oprávněná, jedná se o naprosto marginální porušení volebního zákona mající toliko evidenční a statistický význam, které se nicméně ze shora prezentovaných důvodů nemohlo nikterak projevit na zákonnosti hlasování či volby některého ze zvolených kandidátů do zastupitelstva Jihomoravského kraje.

[24] Ze všech shora uvedených důvodů soud dospěl k závěru, že podaný návrh není důvodný, pročež jej zamítl.

[25] Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 93 odst. 4 s. ř. s., podle něhož ve věcech volebního soudnictví nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e n í** kasační stížnost přípustná.
Usnesení nabývá právní moci dnem vyvěšení na úřední desce soudu.

V Brně dne 12. listopadu 2012

JUDr. Zuzana Bystřická, v.r.
předsedkyně senátu